

Obsah

Předmluva (<i>Jindra Perušičová</i>)	9
--	---

ARTERIÁLNÍ HYPERTENZE A DIABETES MELLITUS

(<i>Hana Rosolová</i>)	11
--------------------------------	----

1. Úvod	13
1.1. Je hypertenze metabolická choroba?	13
1.2. Společný výskyt hypertenze a diabetu přináší vysoké riziko komplikací	14
2. Etiopatogeneze hypertenze u osob s diabetem	16
2.1. Druhy hypertenze u diabetu	16
2.2. Vývoj názorů na patogenezi hypertenze u diabetu	17
2.3. Úloha sympatické nervové aktivity a inzulínové rezistence v patogenezi hypertenze a metabolických poruch	19
3. Léčba hypertenze u diabetu	22
3.1. Režimová léčba	22
3.2. Medikamentózní léčba	24
4. Závěr	33

EDUKACE (<i>Milan Kvapil</i>)	37
--	----

1. Úvod	39
2. Co to je edukace	39
3. Vývoj edukace	40
4. Terapeutická edukace	41
5. Hodnocení edukace a její efektivita	42
6. Nemocný a choroba	42
7. Problematika chronických chorob	44
8. Osoba edukátora a edukační tým	45
9. Edukace edukátorů	46
10. Forma edukace	48
11. Obsah edukace	48
12. Témata edukace	49
13. Zásady správné edukace	51
14. Pětiminutová edukace	52

15. DESG	53
16. Edukace a výpočetní technika	54
17. Edukace v České republice. Budoucnost edukace	54
18. Vlastní zkušenosti	55
19. Kazuistiky	56
DIABETICKÁ RETINOPATIE (Tomáš Sosna)	59
1. Úvod	61
2. Historické poznámky	62
3. Minulé a současné pohledy na diabetickou retinopatii	64
3.1. Epidemiologie diabetické retinopatie	64
3.2. Současné pohledy na patogenezi onemocnění	68
3.3. Histopatologické změny	70
3.4. Dynamika patogenetických změn	71
4. Klinická patologie diabetické retinopatie	73
4.1. Mikroaneuryzma	74
4.2. Hemoragie	75
4.3. Exsudáty	76
4.4. Venózní abnormality	78
4.5. Ischémie střední periférie sítnice (midperipheral ischemia)	79
4.6. Neovaskularizace	79
4.7. Diabetická makulopatie	82
5. Současná klasifikace diabetické retinopatie	84
6. Problémy v diagnostice diabetické retinopatie	89
6.1. Diabetická retinopatie nebo hypertonická retinopatie?	89
6.2. Sekundární diabetes a DR (vlastní zkušenosti)	90
6.3. Diabetická retinopatie a »znamení modlitby«	91
6.4. Point of no return (brake point)	91
7. Rizikové a protektivní faktory diabetické retinopatie	91
7.1. Současné pohledy na extraokulární rizikové faktory DR	92
7.2. Okulární faktory DR	98
8. Prevence a terapie diabetické retinopatie	101
8.1. Prevence	101
8.2. Farmakologická terapie	101
8.3. Laserová terapie	103
9. Indikace a způsob léčby laserem	108
10. Závěr	114
11. Vyušetrovací metody	115

MIKROALBUMINURIE (Jindra Perušičová)	121
1. Úvod	123
2. Historické poznámky	123
3. Definice mikroalbuminurie	124
3.1. Vyjadřování (jednotky)	124
3.2. Normální a patologické hodnoty	124
3.3. Vzorok moči pro stanovení MA	125
4. Faktory ovlivňující mikroalbuminurii	125
5. Patogeneze diabetické mikroalbuminurie	126
6. Mikroalbuminurie u DM 1. typu	127
6.1. Přečhodná MA	127
6.2. Intermitentní MA	127
6.3. Trvalá (perzistentní) MA	127
6.4. Retino-renální syndrom	128
7. Mikroalbuminurie u DM 2. typu	128
7.1. Prevalence	129
7.2. Retino-renální syndrom	129
7.3. Morfologické změny	130
7.4. Rizikové faktory	130
7.5. Syndrom inzulinové rezistence	130
8. Mikroalbuminurie a »ostatní« postižení	131
8.1. Hypertenze	131
8.2. Ateroskleróza	131
8.3. Dyslipidémie	132
8.4. Osteopenie	132
9. Rozdíly mezi DM 1. a 2. typu	132
9.1. Nefropatie	132
9.2. Retino-renální syndrom	133
10. Screening mikroalbuminurie	133
10.1. Screening u diabetiků	134
10.2. Screening u nediabetiků	134
11. Terapie mikroalbuminurie	134
12. Závěr	135
13. Vlastní zkušenosti – kazuistiky	136
PORTRÉT PROFESORA MUDr. ZDENĚKA SVOBODY, DrSc. (Josef Kmoč)	141
Prof. MUDr. Zdeněk Svoboda, DrSc. (1923–1997)	143
Seznam zkratk	145
Autoři	147